

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Svetlana Filincova, Victor Burduh,
Nicolae Craiu,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2019, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, în privința inculpatei

Romanciuc Natalia XXXXX, născută la XXXXX, originară și locuitoare a mun. Chișinău, str. XXXXX, XXXXX, ap. XXXXX, cetățeană a R. Moldova, fără antecedente penale.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>03.06.2015 - 23.01.2017,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>05.04.2017 - 14.11.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>22.10.2018 - 05.02.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>26.03.2019 - 08.10.2019,</i>
	<i>20.05.2020 - 21.07.2020.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 23 ianuarie 2017, Romanciuc Natalia învinuită în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal a fost achitată, pe motiv că ***fapta inculpatei nu întrunește elementele componenței de infracțiune.***

2. Instanța de fond a constatat că, prin rechizitoriu, inculpata Romanciuc N. a fost învinuită în aceea că, în perioada 24.01.2013 - 24.04.2013, în baza contractului individual de muncă nr. 4 din 24.01.2013, încheiat cu Ministerul Tineretului și Sportului, a deținut funcția de director al Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe.

La **24.04.2013**, prin Ordinul Ministrului Tineretului și Sportului nr. XXXXX, ***contractul individual de muncă a încetat*** în legătură cu expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată cu Romanciuc N., însă ***ultima nefiind de acord cu decizia adoptată în privința sa, a refuzat predarea ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe pe care a deținut-o ilegal pe parcursul lunii mai a anului 2013.***

În scopul asigurării posibilității de reprezentare a intereselor sale de către Duca I. prin intermediul Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, în eventualul litigiu civil cu Ministerul Tineretului și Sportului, care însă nu deținea licență de avocat și respectiv careva temei legal de a-i reprezenta interesele în instanță nu avea, **fiind în posesia ilegală a ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe. În luna mai a anului 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I. , intenționat a confecționat două ordine „cu privire la personal”, sub nr. nr. XXXXX și XXXXX datate cu 05.04.2013, contrasemnate de ea și vizate prin aplicarea amprentei ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe**, prin care s-a dispus „eliberarea d-nei Romanciuc Natalia din funcția de antrenor profesor al Școlii Sportive specializate de caiac-canoe cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu data de 01.04.2013 și angajarea lui Duca Ion în funcția de antrenor profesor al Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu data de 01.04.2013”.

Conform registrului de evidență a ordinelor Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, astfel de ordine nu au fost înregistrate. Mai mult ca atât, din luna aprilie a anului 2013 până în prezent, în listele de personal a Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, în tabelul de evidență a folosirii timpului de muncă și alte documente interne, în calitate de antrenor profesor figurează Romanciuc N.. Potrivit informației prezentate de Școala Sportivă Specializată de Caiac- Canoe, Duca I. nu a fost și nici nu este angajat al Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, respectiv nu a deținut careva funcție în instituția dată.

Continuând intențiile sale criminale, Romanciuc N., **tot în luna mai a anului 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I. , a întocmit o procură, datată cu 15.04.2013 sub nr.15** „Cu privire la delegarea dreptului de a prezenta ȘSSCC în instanțele de judecată”, prin care Duca I. a fost desemnat să reprezinte interesele școlii în instanțele de judecată.

Atât ordinul fictiv de angajare în funcție a lui Duca I. cu nr. XXXXX, datat cu 05.04.2013, cât și procura „Cu privire la delegarea dreptului de a prezenta ȘSSCC în instanțele de judecată”, datată cu 15.04.2013 sub nr.15, **ambele cu date denaturate, au fost prezentate în cadrul dosarului civil nr.2-3622/13**, intentat la 04.06.2013, de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Romanciuc N. către Ministerul Tineretului și Sportului și intervenient accesoriu Școala Sportivă Specializată de Caiac-Canoe, privind restabilirea în funcție și încasarea salariului.

Acțiunile inculpatei au fost încadrate juridic în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, săvârșită de două persoane.

Instanța a reținut că inculpata nu a recunoscut vina, iar versiunea că dânsa **nu a comis infracțiunea** prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu a fost combătută prin probele administrate în ședința de judecată.

Astfel, procurorul în susținerea învinuirii a reținut drept mijloace materiale de probă următoarele:

- registrul evidenței ordinelor ȘSSCC, potrivit căruia la 05.04.2013 sub nr. 16 A. fost emis Ordinul cu privire la cursurile de formare profesională continuă, iar la data de 05.04.2013 sub nr.17 a fost emis Ordinul cu privire la desfășurarea competiției (în memoria A. Zagumionov). Totodată, în Registru nu sunt înregistrate ordinele sub nr. XXXXX și nr. XXXXX din 05.04.2013;

- registrul evidenței ordinelor pe anul 2009;

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.03.2015, prin care a fost examinat Registrul evidenței ordinelor pe anul 2009, potrivit căruia la 05.04.2013 sub nr. 16 a fost emis Ordinul cu privire la cursuri de formare profesională continuă, iar la 05.04.2013 sub nr. 17 a fost emis Ordinul cu privire la desfășurarea competițiilor. Totodată, în Registru nu sunt înregistrate ordinele sub nr. XXXXX și XXXXX din 05.04.2013;

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 23.04.2015, prin care a fost examinat registrul, ce este intitulat „M-O N 1, 8 an. 2013 Balans” cu 193 file. De la fila 50 până la fila 86 sunt înscrise dispozițiile de casări, dispozițiile de plată, listele angajaților cărora li s-a achitat salariul din 04.04.2013 până la 24.06.2013. În toate aceste liste numele Duca lipsește. În luna aprilie a anului 2013 dispoziția de plată este semnată de dna Romanciuc Natalia, iar restul sunt semnate de dna Roman O. și de contabilul șef. Pe fila 129 este ordinul nr.17 din 05.04.2013 cu privire la desfășurarea competițiilor. Ordinul dat este semnat de către directorul Romanciuc N. cu ștampila umedă a ȘSSCC.

Totodată, în ședința de judecată s-a constatat, că acțiunile inculpatei ***nu întrunesc eferentele componentei de infracțiune*** prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Ori, s-a stabilit că, la 24.01.2013 a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 4 între Ministerul Tineretului și Sportului și Romanciuc N., prin care ultima a fost angajată în calitate de director la Școala Sportivă Specializată pe un termen de 3 luni.

La 05.04.2013 Romanciuc N., în calitate de director al ȘSSCC a emis ordinul nr. XXXXX prin care: „s-a eliberat Romanciuc N. din funcția de antrenor profesor al școlii sportive specializate de Caiac-Canoe cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu data de 01.04.2013”.

Tot la 05.04.2013 Romanciuc N. a emis și ordinul nr. XXXXX prin care: „s-a angajat Duca Ion în funcție de antrenor profesor al școlii sportive specializate de Caiac-Canoe cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu 01.04.2013”.

La 15.04.2013 Romanciuc N. a emis procura nr. XXXXX prin care l-a delegat pe Duca I. pe un termen de 3 ani cu dreptul de a reprezenta Școala Sportivă Specializată de Caiac-Canoe în instanțele de judecată a RM, fiind împuternicit cu drepturile prevăzute de art. 81 CPC.

Deci, s-a constatat cu certitudine că prin Ordinul nr. XXXXX din 24.04.2013 emis de Ministerul Tineretului și Sportului al RM, în persoana Ministrului Țîcu O., a încetat contractul de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților în legătură cu expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată cu Romanciuc N. - directorul Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe din 24.04.2013.

Astfel, ordinele nr. XXXXX și nr. XXXXX din 05.04.2013, emise de către Romanciuc N. în calitate de director al Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe și procura nr. XXXXX din 15.04.2013, prin care Duca I. a fost împuternicit să reprezinte școala în instanțele de judecată, nu pot forma obiectul material al infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, dat fiind faptul că ***aceste acte au fost emise și semnate de către inculpata Romanciuc N. în perioada în care activa în calitate de director*** și respectiv în competența acesteia intra emiterea unor asemenea acte.

Faptul că ordinele nr. XXXXX și XXXXX din 05.04.2013 și procura nr. XXXXX din 15.04.2013 nu sunt înscrise în Registrul evidenței ordinelor pentru anul 2013, anexat la materialele cauzei, nu reprezintă temei pentru a constata inexistența absolută a unei evidențe asupra acestor acte. Ori, ***conform tuturor instrucțiunilor și regulilor de ținere a lucrărilor de secretariat***, ordinele, dispozițiile cu privire la activitatea de bază, la personalul scriptic, la deplasări și concedii se grupează separat.

Astfel, *în cadrul fiecărei instituții trebuie să fie întocmit separat* un registru cu actele generale și un registru ce se referă la actele cu privire la personal.

Reieșind din declarațiile inculpatei, un astfel de registru cu acte cu privire la personal exista la ȘSSCC și actele date au fost înscrise anume acolo, însă la materialele dosarului lipsește, nefiind prezentat de către acuzatorul de stat.

Odată ce nu este anexat la materialele dosarului Registrul de evidență a actelor cu privire la personal, urmează a fi respins argumentul acuzării precum că ordinele nr. XXXXX și nr. XXXXX și procura nr.15 nu sunt înregistrate.

Neprezentarea Registrului de evidență a actelor cu privire la personal al ȘSSCC nu constituie temei pentru a constata că actele respective nu au fost emise și înregistrate.

Reieșind din probele administrate pe cauza dată, acuzatorul de stat nu a prezentat probe suficiente că, Romanciuc N. prin acțiunile sale *a comis fapta prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b)* Cod penal.

În consecință, conform prevederilor art. 390 alin. (1) pct. 3), alin. (3) Cod de procedură penală, urmează a fi adoptată o sentință de achitare cu reabilitarea deplină a inculpatei, din motivul că, *fapta nu întrunește elementele componente de infracțiune incriminate*, și anume din *cauza lipsei obiectului material a infracțiunii* prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău oficiul Buiucani, Alexei Axentiev a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Romanciuc N. să fie condamnată în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și de administrare/operare cu bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de forma organizatorico-juridică și tipul de proprietate pe un termen de 5 ani.

Apelantul a invocat că, la adoptarea sentinței, instanța de judecată urma să țină cont de faptul că sentința trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător.

Toate aceste condiții privind emiterea unei sentințe legale și întemeiate instanța de judecată le-a neglijat și a motivat sentința prin copierea integrală a probelor scrise ale acuzării și unor pasaje întregi din comentariul la Codul penal, fără măcar a intra în esența faptului dacă acea motivare corespunde circumstanțelor stabilite în cadrul cercetării judecătorești.

Așa, cu toate că inculpata Romanciuc N. nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii ce i se incriminează, vinovăția acesteia a fost dovedită pe deplin de probele acumulate în cadrul urmăririi penale și prezentate instanței de judecată, și anume:

- declarațiile martorului Roman O. care fiind audiată a declarat că din data de 25.04.2013 a fost numită în funcție de director interimar al ȘSSCC. În calitate de director adjunct a activat din data de 01.01.2010. Privitor la ordinele Nr. XXXXX și XXXXX comunică că acestea nu sînt legale, fiindcă au fost emise de dna Romanciuc N. în luna mai 2013, după ce acesta a fost eliberată din funcția de director, ele fiind semnate pentru ca dl Duca I. să reprezinte interesele ȘSSCC în procesul de judecată. Registrul de evidență a ordinelor ȘSSCC este unul singur, care se afla la ea, fiind răspunzătoare de completarea acestuia, din luna mai 2011 până la moment;

- declarațiile martorului Zolotnic L., care fiind audiată a declarat că activează în calitate de director-interimar al ȘSSCC din 13.10.2014. La 15.10.2014, împreună cu toate persoanele ce activau în cadrul ȘSSCC și a comisiei din cadrul Ministerului

Tineretului și Sportului, s-au adunat pentru ca dna Romanciuc N. să predea toate actele și ștampila ȘSSCC. La ședința dată nici dna Romanciuc N. și nici dl Duca nu s-a prezentat, iar după masă a dispărut safeul împreună cu toate actele ce se aflau în el, inclusiv cu ordinele semnale de aceasta. Privitor la ordinul nr. XXXXX și nr. XXXXX din 05.04.2013, emise de către dna Romanciuc N. și a procurii nr. XXXXX din 15.04.2013, prin care prima delega cet. Duca I. dreptul de a reprezenta interesele ȘSSCC nu cunoaște nimic. De asemenea nu poate comunica dacă în luna aprilie-iunie 2013 cet. Duca I. a activat în calitate de antrenor cu ore complete de lucru, iar conform tabelelor ce sunt la noi. În lista tabelului folosirii timpului de muncă familia acestuia nu figurează;

- declarațiile martorului Filipenco B. care fiind audiat a declarat că activează în calitate de antrenor al ȘSSCC din anul 1999. în anul 2013, dna Romanciuc N. a fost suspendată din funcția de director al ȘSSCC până în luna mai 2014. Privitor la ordinul nr. XXXXX și XXXXX din 05.04.2013, emise de către dna Romanciuc N. cunoaște doar din spusele colaboratorilor ȘSSCC, iar ce ține de procura nr. XXXXX din 15.04.2013. prin care prima delega cet. Duca I. dreptul de a reprezenta interesele ȘSSCC, nu cunoaște nimic. Cu privire la faptul că cet. Duca I. ar fi activat în calitate de antrenor cu ore depline în luna aprilie-iunie 2013 cu ore complete de lucru a comunicat că acesta în acest interval nu a activat și le-a fost prezentat ca director adjunct în luna mai 2014. La 15.10.2013, atunci când dna Romanciuc N. urma să predea toate actele și ștampila ȘSSCC aceasta nu s-a prezentat, iar ulterior a dispărut safeul din biroul acesteia și până la moment nu se cunoaște unde acesta este;

- declarațiile martorului Zuba M. care fiind audiată a declarat că a activat în calitate de contabil în cadrul ȘSSCC din anul 2000 până în anul 2015. Privitor la faptul emiterii de ordinelor sub nr. XXXXX și XXXXX și a procurii emise dlui Duca I. pentru a apăra interesele în instanțele de judecată a ȘSSCC, a comunicat că a auzit de ele dar nu le-a văzut. De asemenea a comunicat că actul de predare-primire la eliberarea din funcție a dnei Romanciuc N. nu s-a efectuat, deoarece aceasta nu a recunoscut faptul dat, iar ulterior a dispărut și safeul în care se aflau toate actele. Privitor la lista cu persoanele ce au dus ore și numărul de ore a comunicat că un exemplar se afla la ea, iar unul în mapa directorului. Dacă dl Duca I. a dus ore în anul 2013, a comunicat că conform listelor pe care ea le-a elaborat familia acestuia nu figura și el nici nu a activat și ulterior în calitate de antrenor al ȘSSCC. Toate actele de evidență în al doilea exemplar se află la directorul actual al ȘSSCC;

- sesizarea Ministrului Tineretului și Sportului nr. XXXXX din 25.09.2013;

- contractul individual de muncă nr. 4 din 24.01.2013, încheiat între Ministerul Tineretului și Sportului în persoana lui Cebanu I. - ministru tineretului și sportului în calitate de „Angajator” și persoana fizică Romanciuc N. în calitate de „Salariat”, pe o durată determinată de 3 luni, ultima fiind angajată în serviciu în calitate de director al Școlii sportive specializate de Caiac-Canoe;

- ordinul Ministrului Tineretului și Sportului nr. XXXXX din 24.04.2013, potrivit căruia a încetat contractul individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților în legătură cu expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată cu dna Romanciuc N. directorul Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, din 24.04.2013;

- cererea de chemare în judecată depusă de reclamanta Romanciuc N. către Ministerul Tineretului și Sportului al RM. intervenient accesoriu ȘSSCC, privind

anularea Ordinului MTS nr. XXXXX din 24.04.2013 cu privire la încetarea contractului individual de muncă, cu restabilirea în funcția de director al ȘSSCC;

- demersul directorului-interimar al ȘSSCC Roman O. din 02.05.2013 și demersul Ministrului Tineretului și Sportului nr. 02/376 din 07.05.2013, potrivit cărora se confirmă faptul că Romanciuc N. refuza să predea ștampila ȘSSCC;

- răspunsul Șefului IGP al DP mun. Chișinău nr. 4353 din 30.05.2013 la nr. 02/376 din 07.05.2013, potrivit căruia, urmare a explicării prevederilor legislației în vigoare, dna Romanciuc N. a transmis ștampila cu stema de stat persoanei desemnate în calitate de conducător al ȘSSCC;

- ordinul nr. XXXXX din 05.04.2013, semnat de către Directorul Școlii Sportive Specializate de caiac-canoe Romanciuc N., potrivit căruia se eliberează dna Romanciuc N. din funcția de antrenor profesor al ȘSSCC cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu data de 01.04.2013;

- ordinul nr. XXXXX din 05.04.2013, semnat de către Directorul Școlii Sportive Specializate de caiac-canoe Romanciuc N., potrivit căruia a fost angajat dl Duca I. în funcția de antrenor profesor al ȘSSCC cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu 01.04.2013;

- ordinul nr. XXXXX din 05.04.2013, semnal de către Directorul Școlii Sportive Specializare de Caiac-Canoe Romanciuc N., potrivit căruia s-a dispus deplasarea la USEFS pentru petrecerea cursuri formarea profesională continuă, în perioada de la 05.06 - 29.06.2013, cu păstrarea salariului profesorilor-antrenori, după cum urmează: Roman O., Popovici S., Iațuc B., Sultan A. și Zolotnic L.;

- ordinul nr. XXXXX din 05.04.2013, semnat de către Directorul Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe Romanciuc N. potrivit căruia s-a dispus desfășurarea Întâietății deschise a ȘSSCC al MTS RM memoria Zagumionov A. de pe data 19-20.04.2013;

- registrul evidenței ordinelor ȘSSCC, potrivit căruia la 05.04.2013 sub nr. 16 a fost emis Ordinul cu privire la cursuri de formare profesională continuă, iar la 05.04.2013 sub nr. 17 a fost emis Ordinul cu privire la desfășurarea competiției (memoria Zagumionov A.). Totodată, în Registru nu sunt înregistrate ordine sub nr. XXXXX și XXXXX din 05.04.2013;

- procura nr. XXXXX din 15.04.2013, cu privire la delegarea dreptului de a reprezenta Școala Sportivă Specializată de Caiac-Canoe în instanțele de judecată, semnată de către Directorul Școlii Sportive Specializate de caiac-canoe Romanciuc N., potrivit căreia în scopul desemnării persoanei pentru reprezentarea Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe în instanțele de judecată a RM. În conformitate cu Regulamentul cu privire la școlile sportive, art. 81 din Codul de procedură civilă, a fost delegat pe un termen de 3 ani, dl Duca I. cu dreptul de a reprezenta Școala Sportivă Specializată de Caiac-Canoe în instanțele de judecată a RM, împuternicindu-se cu dreptul să se folosească de toate drepturile prevăzute de art. 81 din Codul de procedură civilă;

- conținutul procesului-verbal de ridicare din 22.10.2013, prin care de la Secția Juridică al MTS au fost ridicate:

1. copia Registrului evidenței ordinelor pe anul 2013-10-23;
2. ordinul nr. XXX din 05.04.2013 cu privire la personal (eliberare Romanciuc N.);
3. ordinul nr. XXXXX din 05.04.2013 cu privire la personal (angajare Duca I.);
4. demersul Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe nr. 18 din 08.07.2013;

5. copia Confirmării din numele lui Olga Roman;
6. copia Procurii nr. XXXXX din 15.04.2013;
7. lista lucrătorilor ŞSSC;
8. demersul ŞSSC din 08.07.2013 nr. 18;
9. demersul ŞSSC din 22.07.2013 nr. 23.

- conţinutul procesului-verbal de examinare a obiectului din 10.03.2015, prin care au fost examinate actele ridicate la 22.10.2013, de la Secţia Juridică al MTS;

- conţinutul procesului-verbal de ridicare din 14.04.2014, prin care de la Olga Roman a fost ridicat Registrul evidenţei ordinelor pe anul 2009;

- conţinutul procesului-verbal de examinare a obiectului din 10.03.2015, prin care a fost examinat Registrul evidenţei ordinelor pe anul 2009, potrivit căruia la 05.04.2013 sub nr. 16 a fost emis Ordinul cu privire la cursuri de formare profesională continuă, iar la 05.04.2013 sub nr. 17 a fost emis Ordinul cu privire la desfăşurarea competiţiei (memoria A. Zagumionov). Totodată, în Registru nu sunt înregistrate ordine sub nr. XXXXX şi XXXXX din 05.04.2013;

- conţinutul procesului-verbal de ridicare din 22.04.2015, prin care de la Zolotnic L. a fost ridicat Registrul cu denumirea „M-0 N 1, 8 an. 2013, Balans”.

- conţinutul procesului-verbal de examinare a obiectului din 23.04.2015, prin care a fost examinat registrul, ce este intitulat „M-0 N 1, 8 an. 2013 Balans” pe 193 file. Prima filă a registrului dat poartă denumirea Bilanţul instituţiilor publice finanţate dc la buget la 01.07.2013 fiind urmat de un tabel în care sunt indicate activele şi anume mijloacele fixe, stocuri de material, obiecte de mică valoare şi scurtă durată, cheltuielile de producţie şi alte cheltuieli, mijloace băneşti, decontări, cheltuieli, venituri, cheltuieli pentru construcţii capital, împrumuturi, mijloace transmise şi primite, surse de finanţare după care urmează pasivul şi anume finanţări, fonduri şi mijloace cu destinaţie special, decontări, realizarea producţiei, venituri, împrumuturi, mijloace transmise şi primite, surse dc finanţare, finanţarea construcţiilor capital, rezultate executării bugetului. Toate date fiind indicate până la fila 4. Pe partea reversă a filei 4 şi a filei 5 în întregime sunt indicate informaţiile cu privire la rulajul sumelor finanţate din buget conform subtonurilor 230, 231, 234(140 şi 143), informaţia cu privire la rulajul sumelor pe contul 400, 246, raportul nr. 3-23 privind statele de personal ale instituţiilor în domeniul sportului la 01.07.2013. Pe lila a 6 este raportul privind executarea bugetului instituţiilor publice din contul cheltuielilor de bază la 01.07.2013. ce este semnat dc conducător şi contabilul şef. Pe fila 7-8 se află nota explicativă privind executarea bugetului. Pe fila a 9 este descifrarea decontărilor cu debitorii şi creditorii înregistrate la bilanţ. După aceasta până la fila 29 urmează un şir de rapoarte ce ţine de activitatea şi mijloacele primite de la buget de către ŞSSCC. Pe fila 30 ce poartă denumirea de Lista de plată 01.01.2013, conform căreia s-a achitat suma de 57971,44 colaboratorilor ŞSSCC, după care urmează până la lila 39 listele de plată pe lunile ce urmează. De la fila 50 până la fila 86 urmează dispoziţiile de încasări, dispoziţiile de plată, listele de plată şi a angajaţilor cărora li s-a achitat salariul din 04.04.2013 până la 24.06.2013. În toate listele date familia Duca lipseşte. În luna aprilie 2013 dispoziţia de plată este semnată de dna Romanciuc N. iar restul sunt semnate de dna Roman O. şi contabilul şef. După aceasta urmează listele de plăţi până la fila 128. Pe fila 129 este ordinal nr. 17 din 05.04.2013 cu privire la desfăşurarea competiţiilor. Ordinul dat este semnat de către director Romanciuc N. cu ştampila umedă a ŞSSCC. După aceasta până la fila 193 urmează un

șir de ordine și liste plăți privitor la competițiile desfășurate și a persoanelor ce au participat la ea;

- lista lucrătorilor ȘSSCC a Ministerului Tineretului și Sportului a Republicii Moldova la 01.07.2013, potrivit căreia Duca Ion nu figurează în calitate de lucrător al ȘSSCC.;

- tabelele de evidență a folosirii timpului de muncă pentru lunile aprilie-iunie 2013 a lucrătorilor ȘSSCC, potrivit cărora Duca Ion nu figurează în calitate de lucrător al ȘSSCC;

- mijloace materiale de probă - Registrul evidenței ordinelor pe anul 2009, actele ridicate la 22.10.2013, de la Secția Juridică al MTS și Registrul cu denumirea „M-O N I, 8 an. 2013 Balans”.

Astfel, instanța de judecată nici nu s-a pătruns profund de esența cauzei, iar această constatare o bazează pe următoarele aspecte.

În primul rând, potrivit declarațiilor martorilor audiați în timpul cercetării judecătorești s-a stabilit faptul emiterii ordinelor sub nr. XXXXX și XXXXX și a procurii pe numele cet. Duca I. pentru a apăra interesele în instanțele de judecată a ȘSSCC, nimeni nu le-a văzut.

În același timp s-a constatat că lista cu persoanele ce au dus ore și numărul de ore la ȘSSCC, un exemplar se afla la contabil, iar unul în mapa directorului, stabilindu-se faptul că cet. Duca I. nu a dus ore în anul 2013, deoarece potrivit listelor pe care au fost elaborate de contabilă ȘSSCC, familia cet. Duca I. nu figura și el nici nu a activat și ulterior în calitate de antrenor al ȘSSCC.

Este necesar de menționat că actul de predare-primire la eliberarea din funcție a inculpatei Romanciuc N. nu s-a efectuat, deoarece aceasta nu a recunoscut faptul dat, iar ulterior a dispărut și safeul în care se aflau toate actele.

În continuare, instanța nici nu a luat în considerație faptul că în conformitate cu Registrul evidenței ordinelor ȘSSCC, la 05.04.2013 sub nr. 16 a fost emis Ordinul cu privire la cursuri de formare profesională continuă, iar la 05.04.2013 sub nr. 17 a fost emis Ordinul cu privire la desfășurarea competiții (memoria A. Zagumionov). nefiind înregistrate ordine sub nr. XXXXX și XXXXX din 05.04.2013.

Tot, potrivit Listei lucrătorilor ȘSSCC a Ministerului Tineretului și Sportului a Republicii Moldova la 01.07.2013, cet. Duca I. nu figurează în calitate de lucrător al ȘSSCC.

Având în vedere cele expuse, Romanciuc N., după ce a aliat că este eliberată din funcția deținută, acționând cu rea credință, nu a predat actele și ștampila instituției și, folosindu-se de acest fapt, a eliberat, semnat și ștampilat actele vizate supra, iar în consecință ilegal dând dreptul cet. Duca I. de a acționa în instanța de judecată din numele instituției, și de a solicita ulterior de la ȘSSCC a salariilor pentru orele și lunile pe care fictiv nu le-a lucrat.

Sunt circumspecțe acțiunile instanței atunci când emite o sentința de achitare, dar în cadrul judecării cauzei constată că sunt prezente probe verosimile ce stau la învinuirea lui Romanciuc N. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, circumstanțe care au fost indicate și în actul judecătoresc emis.

Mai mult, este stranie poziția instanței atunci când, constatând nevinovăția lui Romanciuc N. de săvârșirea infracțiunii incriminate de procuror, în actul său judecătoresc indică declarațiile părților și actele procesuale și de constatare care, prin

corelația sa logică, demonstrează pe deplin vina inculpatului în săvârșirea acțiunilor ilegale de care este învinuit.

Probleme pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată nu sunt argumentate și nu sunt indicate motivele admiterii sau respingerii lor: atât de învinuire, cât și de apărare. Instanța de judecată urma să supună analizei toate probele examinate în ședința, indiferent de faptul că sânt cuprinse în cauza penală sau au fost prezentate de către părți direct în ședință.

Stranie este și poziția instanței de judecată când menționează că probele prezentate de procuror în instanța de judecată, concretizate în declarațiile martorilor, înscrisurile din materialele cauzei penale, nu sunt pertinente și în general nu au vreo corelație logică.

Ori, instanța de judecată a neglijat argumentele invocate de către acuzatorul de stat și a adoptat total nemotivat poziția inculpatei, invocând în sentință circumstanțe care nu au avut loc în realitate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2017, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțat o nouă hotărâre.

Romanciuc Natalia a fost condamnată în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, ce constituie 12.000 lei.

Instanța de apel a statuat că, Romanciuc N., în perioada 24.01.2013 -24.04.2013, în baza contractului individual de muncă nr. 4 din 24.01.2013, încheiat cu Ministerul Tineretului și Sportului a deținut funcția de director al Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe.

La 24.04.2013, prin Ordinul Ministrului Tineretului și Sportului nr. XXXXX, contractul individual de muncă a încetat în legătură cu expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată cu Romanciuc N., însă ultima nefiind de acord cu decizia adoptată în privința sa, a refuzat predarea ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe pe care a deținut-o ilegal pe parcursul lunii mai a anului 2013.

În scopul asigurării posibilității de reprezentare a intereselor sale de către Duca I. prin intermediul Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, în eventualul litigiu civil cu Ministerul Tineretului și Sportului, care însă nu deținea licență de avocat și respectiv careva teme legal de a-i reprezenta interesele în instanță nu avea, fiind în posesia ilegală a ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe. În luna mai a anului 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I., intenționat a confecționat două ordine „cu privire la personal”, sub nr. XXXXX și XXXXX datate cu 05.04.2013, contrasemnate de ea și vizate prin aplicarea amprentei ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, prin care s-a dispus „eliberarea d-nei Romanciuc Natalia din funcția de antrenor profesor al Școlii Sportive specializate de Caiac-Canoe cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu data de 01.04.2013 și angajarea lui Duca Ion în funcția de antrenor profesor al Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu data de 01.04.2013”.

Conform registrului de evidență a ordinelor Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, astfel de ordine nu au fost înregistrate. Mai mult ca atât, din luna aprilie a anului 2013 până în prezent, în listele de personal a Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, în tabelul de evidență a folosirii timpului de muncă și alte documente interne, în calitate de antrenor profesor figurează Romanciuc N. Potrivit informației prezentate de Școala Sportivă Specializată de Caiac-Canoe, Duca I. nu a fost și nici nu este angajat al

Școlii Sportive Specialitate de Caiac-Canoe, respectiv nu a deținut careva funcție în instituția dată.

Continuând intențiile sale criminale, Romanciuc N., tot în luna mai a anului 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I. a întocmit o procură, datată cu 15.04.2013 sub nr. XXXXX „Cu privire la delegarea dreptului de a prezenta ȘSSCC în instanțele de judecată”, prin care Duca I. a fost desemnat să reprezinte interesele școlii în instanțele de judecată.

Atât ordinul fictiv de angajare în funcție a lui Duca I. cu nr. XXXXX datat cu 05.04.2013, cât și procura „Cu privire la delegarea dreptului de a prezenta ȘSSCC în instanțele de judecată”, datată cu 15.04.2013 sub nr. XXXXX, ambele cu date denaturate, au fost prezentate în cadrul dosarului civil nr. 2-intentat la 04.06.2013, de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Romanciuc N. către Ministerul Tineretului și Sportului și intervenient accesoriu Școala Sportivă Specializată de Caiac-Canoe, privind restabilirea în funcție și încasarea salariului.

Probele administrate coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, după semnele calificative - confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și liberează de obligații, săvârșită de două persoane.

5. Avocatul Constantin Lazari și inculpata au declarat recurs ordinar, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenții au invocat că, instanța de apel a ignorat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a încălcat prevederile art. 24 și 26 Cod de procedură penală, prin ce s-a lezat esențial dreptul inculpatei la un proces echitabil, garantat de art. 6 CoEDO.

6. Potrivit deciziei Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 februarie 2019, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că, instanța de apel constatând fapta comiterii infracțiunii de către Romanciuc N., împreună cu Duca I., a stabilit de fapt vinovăția acestuia din urmă, încălcând principiul prezumției nevinovăției, prevăzut de art. 21 din Constituție, art. 8 Cod de procedură penală și art. 6§2 CoEDO, care prezintă unul dintre aspectele procesului echitabil într-un caz penal.

Instanța de apel a apreciat probele unilateral și a făcut trimitere la unele probe anexate la materialele cauzei selectiv, iar asupra argumentelor apărării nu s-a pronunțat.

Instanța nu a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală și nu a apreciat fiecare probă separat adusă de participanții la proces din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și de drept, și nu s-a pronunțat în mod convingător asupra acestora.

Instanța de apel nu a elucidat faptul dacă la instituția respectivă, reieșind din legislația muncii, ordinele cu privire la personal și ordinele generale pe școală se înregistrează în două registre sau în unul singur.

Ori, la materialele cauzei, pe lângă ordinele care i se incriminează lui Romanciuc N. că le-a falsificat (XXXXX și XXXXX) sunt anexate și alte ordine și anume: Ordinul nr. XXXXX din 24.04.2013, ordinul nr.271P din 13.10.2014, ordinul nr. XXXXX din 15.10.14, care nu au fost verificate și asupra cărora instanța nu s-a pronunțat.

Astfel, instanța de apel și-a motivat insuficient decizia pronunțată și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, examinând cauza penală prezentă cu abateri de la normele de procedură.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2019, apelul a fost respins ca nefondat și menținută fără modificări sentința.

Instanța de apel a statuat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpata urmează a fi achitată de la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal pe motiv, că fapta inculpatei **nu întrunește elementele componenții de infracțiune**.

Astfel, niciuna din **probele acumulate** la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de fond și apel **nu confirmă** existența în acțiunile inculpatei a elementelor infracțiunii incriminate.

Martorii enunțați au făcut depoziții ce vizează circumstanțe cu privire la ordinele în speță, însă aceste depoziții **nu indică** că în acțiunile inculpatei sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) Cod penal.

La baza actului de învinuire a fost pus și **un sistem de acte și documente** acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale.

Actele enunțate **nu indică** că în acțiunile inculpatei Romanciuc N., sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) Cod penal.

Faptul că ordinele nr. XXXXX și XXXXX din 05.04.2013 și procura nr. XXXXX nu sunt înscrise în Registrul evidenței ordinelor pentru anul 2013, anexat la materialele cauzei, **nu reprezintă temei pentru a constata inexistența absolută a unei evidențe** asupra acestor acte. Ori, **conform tuturor Instrucțiunilor și regulilor de ținere a lucrărilor de secretariat**, ordinele, dispozițiile cu privire la activitatea de bază, la personalul scriptic, la deplasări și concedii se grupează separat. Deci, în cadrul fiecărei instituții trebuie să fie întocmit separat un registru cu actele generale și un registru ce se referă la actele cu privire la personal.

Astfel, în lipsa Registrului de evidență a actelor cu privire la personal, argumentul acuzării precum că ordinele nr. XXXXX și nr. XXXXX și procura nr. XXXXX nu sunt înregistrate, nu pot indica la **prezența infracțiunii incriminate** inculpatei.

Faptul că prin ordinul nr. XXXXX din 05.04.2013 a fost angajat Duca I. în funcție de antrenor profesor al Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu data de 01.04.2013, iar dânsul nu figurează în listele de personal a ȘSSCC și nu este inclus în tabelele de evidență a folosirii timpului de muncă **nu demonstrează** că ordinul emis de Romanciuc N. este fals.

Conform prevederilor art. 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului **în săvârșirea infracțiunii** a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri.

8. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că, conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror noi probe prezentate, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, instanța de apel, nu a ținut cont și nu apreciat totalitatea probelor ce dovedesc vinovăția inculpatei, în mod greșit a respins probele administrate de către acuzarea de stat, fără a fi constatate încălcarea normelor procesuale invocate, a apreciat în mod superficial aceste probe, fără a fi evidențiate acele derogări evidente invocate.

Conform rechizitoriului Romanciuc N. a fost învinuită de faptul săvârșirii infracțiunii de confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false în următoarele circumstanțe:

În perioada 24.01.2013 - 24.04.2013, Romanciuc N. în baza contractului individual de muncă nr. 4 din 24.01.2013, încheiat cu Ministerul Tineretului și Sportului, a deținut funcția de director al Școlii sportive specializate de Caiac - Canoe.

La 24.04.2013, prin Ordinul ministrului tineretului și sportului nr. XXXXX, contractul individual de muncă a încetat în legătură cu expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată cu Romanciuc N., însă ultima nefiind de acord cu decizia adoptată în privința sa, a refuzat predarea ștampilei Școlii sportive specializate de caiac -canoe, pe care a deținut-o ilegal pe parcursul lunii mai 2013.

În scopul asigurării posibilității de reprezentare a interesele sale de către Duca I. prin intermediul Școlii sportive specializate de caiac - canoe, în eventualul litigiu civil cu Ministerul Tineretului și Sportului, care însă nu deținea licența de avocat și respectiv careva teme legal de a-i reprezenta interesele în instanță nu avea, fiind în posesia ilegală a ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, în luna mai 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I. , intenționat a confecționat două ordine ”cu privire la personal”, sub nr. XXXXX și XXXXX date cu 05.04.2013, contrasemnate de ea și vizate prin aplicarea amprente ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe, prin care s-a dispus ”eliberarea dnei Romanciuc Natalia din funcția de antrenor profesor al Școlii Sportive Specializate de Caiac - Canoe cu sarcina didactică săptămânală de 9 or, începând cu data de 01.04.2013 și angajarea dlui Duca Ion în funcția de antrenor profesor al Școlii Sportive Specializate de Caiac - Canoe cu sarcina didactică săptămânală de 9 ore, începând cu data de 01.04.2013”.

Conform registrului de evidență a Școlii Sportive Specializate de Caiac - Canoe, astfel de ordine nu au fost înregistrate, mai mult ca atât, din luna aprilie 2013 până în prezent, în listele de personal a Școlii Sportive Specializate de Caiac - Canoe, în tabelul de evidență a folosirii timpului de muncă și alte documente interne, în calitate de antrenor profesor figurează Romanciuc N.

Potrivit informației prezentate Școala Sportivă Specializată de Caiac - Canoe, Duca I. nu a fost și nici este angajat al Școlii Sportive Specializate de Caiac - Canoe, respectiv nu a deținut careva funcție în instituția dată.

Continuând intențiile sale criminale, Romanciuc N., tot în luna mai 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I. , a întocmit o procură, datată cu 15.04.2013 sub nr. XXXXX „Cu privire la delegarea dreptului de a prezenta ȘSSCC în instanțele de judecată”, prin care Duca I. a fost desemnat să reprezinte interesele școlii în instanțele de judecată.

Atât ordinul fictiv de angajare în funcție a lui Duca I. nr. XXXXX datat cu 05.04.2013 cât și procura ”Cu privire la delegarea dreptului de a prezenta ȘSSCC în instanțele de judecată”, datată cu 15.04.2013 sub nr. XXXXX, ambele cu date denaturate au fost prezentate în cadrul dosarului civil nr. 2-3622/13, intentat la 04.06.2013, de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Romanciuc N. către Ministerul Tineretului și Sportului și intervenient accesoriu Școala

Sportivă Specializată de Caiac - Canoe, privind restabilirea în funcție și încasarea salariului.

Astfel, Romanciuc N. a fost învinuită în săvârșirea cu intenție directă a infracțiunii prevăzută la art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, faptă săvârșită de două persoane.

Instanța de apel nu s-a pronunțat în mod argumentat asupra dezacordului cu motivele apelului declarat de către procuror și în special asupra faptului de ce respinge probele la care au făcut trimitere autorul apelului, ceea ce denotă că instanța de apel nu a depus efortul necesar pentru a nu lăsa nici un aspect al complexului faptic nestabilit, mergând pe ideea preconcepțată a instanței de fond, privind nevinovăția inculpatei.

Instanța de apel, nu a luat măsurile necesare pentru ca probele utile, prezentate de partea acuzării să fie cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel că toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate instanța de apel a provocat o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată, or cum se explică faptul că probele acuzării au fost trecute doar în revistă prin enumerarea și indicarea lor, iar criticile invocate de către instanța de apel se axează în exclusivitate doar pe unele argumente preluate selectiv din soluția adoptată de către instanța de fond, în speța dată.

Astfel, prin probele administrate de către acuzare, a fost dovedit cu certitudine vinovăția inculpatei.

În acțiunile inculpatei Romanciuc N. se atestă toate elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, astfel încât instanțele de judecată au ajuns la concluzia greșită precum că culpabilitatea lui Romanciuc N. nu a fost dovedită.

Nimeni din martorii audiați pe caz, în special conducerea școlii sportive nu cunoștea, nu a văzut acele ordine nr. XXXXX și XXXXX, iar la predarea funcției de către Romanciuc N. nu s-a întocmit actul de predare - primire a bunurilor și actelor, precum și a ștampilei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 alin.

(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. În conformitate cu art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acușării, nefiind admisă introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc și produc efecte juridice diferite, cum ar fi că: *„versiunea că dânsa nu a comis infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu a fost combătută prin probele administrate..., acuzatorul de stat nu a prezentat probe suficiente că, Romanciuc N. prin acțiunile sale a comis fapta prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal..., urmează a fi adoptată o sentința de achitare din motivul că, fapta nu întrunește elementele componente de infracțiune incriminate, și anume din cauza lipsei obiectului material a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal”*.

Totodată, în dispozitiv s-a contrazis, dispunând achitarea inculpatei pe motiv că: *„fapta nu întrunește elementele componente de infracțiune”*;

b) doar a trecut în revistă dovezile administrate, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, cât și în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, în special că: *„la 24.04.2013, contractul individual de muncă a încetat ..., însă ultima nefiind de acord cu decizia adoptată în privința sa, a refuzat predarea ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe pe care a deținut-o ilegal pe parcursul lunii mai a anului 2013..., fiind în posesia ilegală a ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe. În luna mai a anului 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I. , intenționat a confecționat două ordine „cu privire la personal”, sub nr.nr. XXXXX și XXXXX datate cu 05.04.2013, contrasemnate de ea și vizate prin aplicarea amprentei ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe..., tot în luna mai a anului 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I. , a întocmit o procură, datată cu 15.04.2013 sub nr.15..., ambele cu date denaturate, au fost prezentate în cadrul dosarului civil nr.2-3622/13...”,* neindicând motivele pentru care

a respins versiunile și probele acuzării, inclusiv cele invocate în apelul și recursul ordinar (pct. 3., 8. din decizie).

Mai mult, concluziile sumare: *„dat fiind faptul că aceste acte au fost emise și semnate de către inculpata Romanciuc N. în perioada în care activa în calitate de director și respectiv în competența acesteia intra emiterea unor asemenea acte..., ori, conform tuturor instrucțiunilor și regulilor de ținere a lucrărilor de secretariat..., astfel, în cadrul fiecărei instituții trebuie să fie întocmit separat un registru cu actele generale și un registru ce se referă la actele cu privire la personal..., reieșind din declarațiile inculpatei, un astfel de registru cu acte cu privire la personal exista la ȘSSCC și actele date au fost înscrise anume acolo, însă la materialele dosarului lipsește, nefiind prezentat de către acuzatorul de stat. Odată ce nu este anexat la materialele dosarului Registrul de evidență a actelor cu privire la personal, urmează a fi respins argumentul acuzării precum că ordinele nr. XXXXX și nr. XXXXX și procura nr.15 nu sunt înregistrate. Neprezentarea Registrului de evidență a actelor cu privire la personal al ȘSSCC nu constituie temei pentru a constata că actele respective nu au fost emise și înregistrate”*, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor judecând examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (pct. 7. din decizie):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate mai sus, repetându-le întocmai, nu a desființat total sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal.

Ori, la fel constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc și produc efecte juridice diferite, cum ar fi că: *„fapta inculpatei nu întrunește elementele componenții de infracțiune..., nu pot indica la prezența infracțiunii incriminate inculpatei..., vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii nu a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanță”*;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, în special că: *„la 24.04.2013, contractul individual de muncă a încetat ..., însă ultima nefiind de acord cu decizia adoptată în privința sa, a refuzat predarea ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe pe care a deținut-o ilegal pe parcursul lunii mai a anului 2013..., fiind în posesia ilegală a ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe. În luna mai a anului 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I. , intenționat a confecționat două ordine „cu privire la personal”, sub nr.nr. XXXXX și XXXXX datate cu 05.04.2013, contrasemnate de ea și vizate prin aplicarea amprentei ștampilei Școlii Sportive Specializate de Caiac-Canoe..., tot în luna mai a anului 2013, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Duca I. , a întocmit o procură, datată cu 15.04.2013 sub nr.15..., ambele cu date denaturate, au fost prezentate în cadrul dosarului civil nr.2-3622/13...”*, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării.

Mai mult, concluziile sumare că: *„niciuna din probele acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de fond și apel nu confirmă existența în acțiunile inculpatei a elementelor infracțiunii incriminate..., martorii enunțați au făcut depoziții ce vizează circumstanțe cu privire la ordinele în speță, însă aceste depoziții nu indică că în acțiunile inculpatei sunt prezente elementele infracțiunii..., la baza actului de învinuire a fost pus și un sistem de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale..., actele enunțate nu indică că în acțiunile inculpatei Romanciuc N., sunt prezente elementele infracțiunii..., faptul că ordinele nr. XXXXX și XXXXX din 05.04.2013 și procura nr. XXXXX nu sunt înscrise în Registrul evidenței ordinelor pentru anul 2013, anexat la materialele cauzei, nu reprezintă temei pentru a constata inexistența absolută a unei evidențe asupra acestor acte..., ori, conform tuturor Instrucțiunilor și regulilor de ținere a lucrărilor de secretariat..., nu pot indica la prezența infracțiunii incriminate inculpatei..., nu este inclus în tabelele de evidență a folosirii timpului de muncă nu demonstrează că ordinul emis de Romanciuc N. este fals”*, nu corespund exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale;

c) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzatorului de stat și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 8. din decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (pct. 3., 7., 8. din decizie).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, casează total decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2019, în privința inculpatei Romanciuc Natalia XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 14 august 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Nicolae Craiu